

چرا بودند و چه شدند؟

محمد باقر بهادری

سرشناسه	بهادری، محمدباقر، ۱۳۴۶-
عنوان و نام پدیدآور	چه بودند و چه شدند؟ / محمدباقر بهادری.
مشخصات نشر	تهران: انتشارات تهریز، انتشارات، ۱۳۹۲-
مشخصات ظاهری	۳۴۸ص.
فروست	انتشارات دانشگاه تهریز؛ ۶۰۸.
شابک	۱۲۰۰۰۰ ریال: ۹۷-۰-۵۱۹۹-۶۰۰-۹۷۸
وضعیت فهرست‌نویسی	فیا
موضوع	دانشمندان - - داستان
موضوع	مشاهیر - - داستان
موضوع	داستان‌های فارسی - - قرن ۱۴
شناسه افزوده	دانشگاه تهریز. انتشارات * * *
رده‌بندی کنگره	PIRV۹۶۳ ۱۳۹۲ ج ۸۶ / ۱۶۸ م.
رده‌بندی دی‌سی	۸۳۳ / ۶۲
ماره کتابخانه ملی	۳۰۶۰۹۴۸

انتشارات دانشگاه تهریز

چه بودند و چه شدند؟

تالیف:	محمدباقر بهادری
ناشر و فروست:	انتشارات دانشگاه تهریز؛ ۶۰۸
تاریخ و نوبت چاپ:	۱۳۹۲
شمارگان:	۵۰۰ نسخه
شابک:	۹۷-۰-۵۱۹۹-۶۰۰-۹۷۸
قیمت:	۱۲۰۰۰۰/- ریال
لینوگرافی، چاپ و صحافی:	انتشارات دانشگاه تهریز

(این اثر با هزینه شخصی و به سفارش مولف در چاپخانه دانشگاه تهریز به چاپ رسیده- است و از مصوبات شورای پژوهشی دانشگاه نیست.)

کلیه حقوق اثر مزبور برای مولف محفوظ است.

نشانی: تهریز - بلوار ۲۹ بهمن - دانشگاه تهریز - تلفن: ۳۳۹۲۶۶۹ - شماره: ۳۳۴۲۵۶۲

امام علی علیه السلام: کسی که تلاش نکند به بزرگی و بلندی نمی رسد.
هر که به درد تعلیم صبر نکند در خواری نادانی باقی می ماند. - دانش با راحتی
جسم حاصل نمی شود.

- آفت پیروزی، تنبلی است. تنبلی کردن دوری کسب کردن از خوشبختی است.
آنجا که همه چیز را با هم عقد بستند تنبلی و ناتوانی با هم ازدواج کردند و فرزندی
بدنام آوردند.

همه هر کس بلند باشد مرام و هدف او عزیز و سعی و تلاش او بزرگ می شود.
کسی که همتش پر کردن شکمش باشد ارزش او به اندازه چیزی است که از او

ارج می شود

- اگر طالب حجاب و استگاری هستید بی خبری و غفلت را ترک گویند و پیوسته
کوشش و مجاهد کنید.

- پند پذیر کسی را بشوید و کمال سوق می دهد.

- امام صادق علیه السلام اظهار جزع و ناتوانی آدمی را از ذلت کوچک، به
ذلت بزرگ گرفتار می آید.

- هرگاه سختی چیزی سخت بود و هراسناک شد، تو نیز در مقابل آن سخت و مقاوم
شو که با تن دادن به سختی و تحمل کمالات مشکل بر تو آسان می شود.

آخر این در گرانمایه بهایی دارد

چند را بسیار کن عمر اند

کار دانان چون رفو آموختند

عمر را باید رفو با کار کرد

کار را از وقت چون کردی جدا

چو بفروختی از که خواهی خرید

جوانی که کار و شایستگیست

ز وقت باید به کار آزمود

همه کار ایام درس است و پند

نشاید که بیکار مانیم ما

چونیک قطره و ذره بیکار نیست پیروین»

بس بگیرد بر آنچه ضایع کرد

وقت فرصت نشود فوت مگر نادان را

«سعدی»

قیمت عمر اگر بدانند مرد

سعدیا عمر عزیز است به غفلت مگذار

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۱	مقدمه
۴	فصل اول
۵	دانش می آموزیم؟
۳۹	در ایس علم
۵۷	رعت
۵۸	فصل دوم
۵۹	آمیختگی رنج و شج
۹۷	از هیچ چیز همه چیز
۱۰۱	استادانی از قدیم رنجهای علم آنها
۱۰۶	قربانیان علم
۱۱۵	انسان می تواند تغییر بکند
۱۱۹	از تصمیم به خودکشی تا رسیدن به درجه فوق تخصصی
۱۲۰	می خواستم خودکشی کنم ولی چگونه با یک تصمیم متخصص قلب شدم؟
۱۲۵	یادگارهای ماندگار
۱۲۷	کودک سرراهی چگونه دانشمند شد؟
۱۲۹	همتهای شگفت انگیز معلولان
۱۳۲	کودک نابینایی که به مقام بلند دانشمندی و وزارت رسید
۱۴۷	دانشمند آن کور و کر
۱۴۹	موفقیت شکوهمند یک نابینا در علم
۱۵۲	چگونه یک کودک کور و لال و کر نویسنده بزرگ شد؟
۱۶۲	رنجهای نوآوری
۱۶۱	هیولای شگفت انگیز در قلب پاریس
۱۶۳	قارقارک ادیسون
۱۶۴	مخترع بدشانس
۱۶۴	یک بد اقبالی دیگر
۱۶۴	راه آهن یا سباب بازی بچه ها

صفحه	عنوان
۱۶۵	۱. جگونگی استقبال از کشتی بخار
۱۶۵	غوغای چراغ گازی
۱۶۵	اضطرابی که اختراع اتومبیل به وجود آورد
۱۶۶	تلفن یک دستگاه بیفاده
۱۶۶	نگهبانی برای سیب زمینی
۱۶۶	بیچاره کننده کارگران
۱۶۶	نقاشی که بجای کرده بود
۱۶۶	هاس از اتوموبیل
۱۶۷	واکنشی که در رخسار شناخته شد
۱۶۷	شهری که سالها در انتظار برق نشست
۱۶۸	میکروفن هم با اقبال بود
۱۶۸	دو چرخه اختراع کرده
۱۶۸	دو چرخه قاطری
۱۶۸	ولتر و دانش فسیل شناسی
۱۶۸	جنرال واردا
۱۷۰	خواندن و نوشتن در زندان و همیشه و همه جا
۱۷۶	تنبلی عاقبتش حمالی است
۱۷۷	فرار از مدرسه
۱۷۸	شاگرد تنبل
۱۷۸	بخوان و بدان آنگهی کار کن
۱۷۹	رموز موفقیت دانشمندان
۱۸۱	چوپانی که دانشمند شد
۱۹۷	جوانی که با دست خالی به توانستن رسید
۲۰۱	این رشد
۲۰۴	کارگری و تحصیل شهید مدرس

صفحه	عنوان
۲۰۵	کشاورزاده فقیر مکتشف پنی سیلین.....
۲۰۶	داستان جوان فقیر و میوه شیرین تلاش او.....
۲۱۸	گوشت ای از تلاش علمی جوان فقیر.....
۲۲۱	تروت های علم.....
۲۲۲	علم بیداری.....
۲۲۲	از شاگردی تا استاد دانشگاه تهران.....
۲۲۳	داستانی از یک پزشک موفق.....
	لس براون دی است که از شرایط سخت فقر به یکی از خطبای مشهور
۲۲۵	آمریکا تبدیل شد.....
۲۲۶	نقش دانشمند در شکل گیری اسرائیل.....
۲۲۸	سرگذشت منجم جوان.....
۲۳۲	حکایت شگفت انگیز.....
۲۳۵	چند قانون موفقیت.....
۲۳۶	اصول لازم در هدفگذاری.....
۲۳۶	نکته های کامیابی.....
۲۳۹	ثمرات کنجکاویها و نگاههای متفکرانه.....
۲۴۱	کشف انگشتانه.....
۲۴۱	قوه جاذبه زمین.....
۲۴۱	قوه بخار.....
۲۴۱	خاصیت بی حس کردن اثر چگونه کشف شد؟.....
۲۴۲	رادار چگونه به وجود آمد؟.....
۲۴۲	پیدا کنید رابطه فسر و.....
۲۴۲	استفاده جدید از کشفیات گذشته.....
۲۴۳	جانشین باروت چگونه کشف شد؟.....
۲۴۳	پیراهنی که باعث اختراع بالون شد.....
۲۴۴	وقتی که شانس رفته باز آید.....

عنوان

صفحه

۲۴۵	 نخستین روش موفقیت آمیز عکاسی چگونه کشف شد؟
۲۴۶	 استخوان و عاج مصنوعی چگونه ساخته شد؟
۲۴۶	 معیوب شدن دستگاهی قمر جدیدی را کشف کرد.
۲۴۷	 شکستن تصادفی شیشه ای به ساخت شیشه ایمنی منجر شد.
۲۴۸	 یک کاشف معروف مدیون یک اتفاق کوچک
۲۴۸	 سرم رینگر چگونه کشف شد؟
۲۴۹	 ویتامینها نیز به وسیله بطری ناپاک کشف شد.
۲۵۰	 مرغ باعث اکتشاف داروی سل شد.
۲۵۰	 مرگ از کد درس زندگی آموختم.
۲۵۲	 بخشی از سر
۲۵۵	 کودک فقیری که بسوف بزرگ جهان شد
۲۵۹	 چگونه کودک ایم، فیثوف، مفسر کبیر، فقیه ودانشمند بزرگ جهان شد؟
۲۸۰	 آغازی در پایت
۳۴۸	 فهرست منابع

مقدمه

در این کتاب از علم و رنجهای علمی دانشمندان و از سختیها و فشارهایی که مخترعان و مکتشفان تحمل کرده‌اند سخن به میان آمده است. این مجموعه که ثمره مطالعه و ملاحظه صدها جلد کتاب و مجله است، اراده و علاقه، شوق و پشتکار و سنن کوشی تلاشگران عرصه‌های دانش و فن را نشان می‌دهد تا خوانندگان بویژه دانش‌آموزان و دانشجویان ببینند که چگونه برخی به رغم یتیمی، بیماری، تنگدستی، غریب، نابینایی و تنهایی به بالاترین درجات علمی و پژوهشی رسیده و منشأ اثر شده و نام جاودیدان یافته‌اند و به بشریت خدمت کرده، از خود یادگارهای ارزشمند جا گذاشته و موجب پیشرفت و ترقی ملت‌ها شده‌اند. هدف ما از تهیه این مختصر توصیفی این است که جوانان و دانش‌آموزان و دانشجویان از موفقان عرصه‌های مختلف، درس فرا برند و روح بردن، سخت کوشیدن، استقامت و پایداری را بیاموزند؛ خود را هدف و چالش جوگر و نستوه و خستگی ناپذیر بار آورند؛ با بهانه‌های مختلف از دانش و پیشرفت سرگردان؛ با کتاب و کتابخانه و خواندن و کاویدن بیامیزند؛ با هر گونه سستی و تاملی بپایانند؛ دود چراغ بخورند و صبح را با مطالعه و تفکر به شام رسانند؛ از بازیها و تفریبات کشیهای بی‌مدرسی پرهیزند؛ ارزش لحظه‌ها، ثانیه‌ها، دقیقه‌ها، ساعتها، روزها، هفته‌ها، سالها و عمر خود را بدانند؛ بیهوده وقت گذرانی نکنند و خود را به گرداب عجب ماندگی نیندازند و به مرداب شکست و درماندگی گرفتار نسازند؛ بهوش باشند و خود آیند و به توانمندی خود ایمان آورند و با اعتماد به نفس و تصمیم درست برخیزند و حساب سبز بر خود بیافرینند؛ پیروزیها و افتخارات علمی به دست آورند و چون خورشید در آسمان دانش بدرخشند و چون نسیم در زندگی انسانها بوزند و آنان را به شادایی و التذاذ برسانند و از یافته‌ها و دستاوردهای فکری و علمی خود بهره‌مندشان کند و قدر و قیمت یابند و به سعادت و عزت رسند؛ بزرگ گردند و بزرگی بیاموزند؛ به کشور کشور مفید باشند و باقیات صالحات به جا گذارند؛ با نور علم به نورانیت و انسانیت رسند؛ از زشتیها و شقاوتها برائت جویند و به زیباییها و فضیلتها تقرب یابند؛ اسوه‌های پسند شوند و از سیئات و صفات رذیله به دور باشند و گناه نکنند و به ثواب و میراث بشتابند؛ جامه آزادگی و مردانگی پوشند و جام بی‌پیرایگی و پیراستگی سرکشند؛ دانش را به زر و سیم نفروشند و شأن علم را تنزل ندهند؛ کشور را بسازند و پیش برند و سربلند سازند و به ملت بالندگی و غرور و قدرت بخشند؛ دشمنان را به

خواری نشانند و قدرت و فکر تجاوز را از آنها بگیرند و مقام بلند دانش و دانشمند را جلوه گر کنند و مایه آبرو باشند. این کتاب نشان می‌دهد که اگر رنج نباشد گنج دانش به دست نمی‌آید؛ سینه مجهولات شکافته نمی‌شود و گوهرهای گرانقیمت معلومات استخراج نمی‌شود. این مجموعه به روشنی بیان می‌کند که دانشمندان، متفکران، مخترعان و مکتشفان و فناوران و نظایر اینها برای رسیدن به اهداف خود بسیار سختی کشیده و کوشیده‌اند و در راه اهداف خود سردی و گرمی و خستگی فراوان دیده و دشواریهای زیادی را به جان خریده‌اند. آسایش و خورد و خواب را بر خود حرام کرده، از تن آسایی و راحت طلبی خودداری نموده‌اند تا در نهایت به آنچه خواسته‌اند رسیده‌اند. اگر آنها نیز مثل بسیاری از مردم زحمات می‌کنند، اندام‌ها را جستن، کاویدن و آموختن را تحمل نمی‌کردند و پیوسته همت و تلاش به خرج نمی‌دادند هرگز به دانش و دانشمندی نمی‌رسیدند؛ صاحب نظر و منشأ ابتکارات و اختراعات و کشفها و اختراعات نمی‌شدند و کتابها و رسالات متعدد نمی‌نوشتند. نظریات علمی سودمند علمی نمی‌دادند و زمینه‌ساز ترقیات و پیشرفت‌ها و سرچشمه خیرات نمی‌شدند.

اما نکته قابل ذکر در اینجا این است که در این کتاب از افراد مختلف با سطحهای مختلف سخن گفته شده و داستانها نقل شده است و این بدین معنی نیست که همه شخصیت‌های این کتاب همشان و سطح هم هستند و دیگر زوایای زندگی همچون اخلاق، کردار، صفات و شخصیت آنها مورد تأیید و سفارش ماست، بلکه صرفاً انعکاس تلاشها، رنجها، علاقه‌ها، بلندپرواییها، ایده‌های شگفت‌انگیز پژوهندگان و سازندگان و یابندگان و دانشمندان و بهرمانند دیگر داستانها دلیل نگارش این مختصر است؛ زیرا منش، بینش، اعمال، خصایص، شخصیت و مقام دینی، معنوی و عرفانی و علمی امثال طباطبایی، علامه جعفری و غیره هیچ گاه با زندگی فلان نویسنده و محقق و دانشمند غربی که اغلب مملو از آلودگیها، قابل مقایسه نیست و ما هرگز خوانندگان را توصیه نمی‌کنیم که از زندگی هم محور آنها پیروی کنند. قصد و خواست ما این است که خوانندگان و دانش پژوهان، داستانهای گوناگون را از سرگذشت افراد مختلف بشنوند و همت و کوشش و تلاش و تصمیم و تغییر آنها را ببینند و تأثیر پذیرند و به سوی علم و فن بشتابند و دریابند که :
مزه آن گرفت جان برادر که کار کرد
نابوده رنج گنج میسر نمی‌شود

ما خواندن، نوشتن، اندیشیدن، کوشیدن، تصمیم گرفتن، برخاستن، حرکت کردن، جهیدن، عبرت گرفتن، غیرت و همت ورزیدن، به خود آمدن، خود را پیدا کردن، اعتماد به نفس داشتن، امیدواری، هدفمندی، رشدطلبی و کمال خواهی و موفقیت خوانندگان را می‌جویم و هر کدام از داستانهای کتاب می‌تواند ما را به بدین خواسته برساند و خوانندگان را به وجد وجد و جهد بیاورد و آنها را به سوی کامیابی برانیزد. ان شاء الله که چنین شود.

این کتاب از دو فصل تشکیل شده که در فصل اول از «چرا دانش می‌آموزیم»، «در ارزش علم»، «مسئله» سخن به میان آمده و فصل دوم به رنجها و تلاشهای دانشمندان، نویسندگان، مخترعان، مکتشفان و دیگر فعالان عرصه‌های علم و فن اختصاص یافته است.

در پایان به حکم و نصیحت از همه دوستانی که در تهیه و تدوین و طبع و نشر این نوشته ما را یاری کرده‌اند بویژه خانم پوررضا شکر می‌کنیم و از نکته سنجان امید اغماض و ارشاد داریم.

و من الله التوفیق
بهادری